

7/49992
GK. 17

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü

Sayı : 10600330.610/
Konu : Yazılı Soru Önergesi

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI - TÜRKİYE HUDUT VE
SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ - Türkiye
Hudut ve Sahiller Sağlık Gen.Müd. Evrak Birimi
27.11.2014 15:56 - 2014.1216690.2535 / 610

00006533162

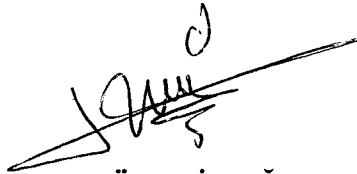
00006533162

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 27/08/2014 tarih ve 43452547-120.00-192711 sayılı yazıları.

Kütahya Milletvekili Alim IŞIK tarafından yöneltilen ve konusu “Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün çalışmaları ve Türk Boğazlarından geçen gemilerin kontrolüne ait verilerde tutarsızlıklar bulunduğu iddiasına” ilişkin 7/49992 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU
Bakan

EKLER :

Ek-1) Yazılı soru önergesi cevabı (3 sayfa)

Kütahya Milletvekili Alim İŞİK tarafından yöneltilen ve konusu "Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün çalışmaları ve Türk Boğazlarından geçen gemilerin kontrolüne ait verilerde tutarsızlıklar bulunduğu iddiasına" ilişkin 7/49992 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır.

SORULAR :

- " Bakanlığımız bağlı kuruluşu Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün çalışmaları ve Türk Boğazlarından geçen gemilerin kontrolüne ait verilerde tutarsızlıklar bulunduğu iddialarıyla ilgili olarak;
1. 2011-2014 döneminde anılan kuruluş tarafından Türk boğazlarından geçerken kontrol edilen gemi sayılarının yıllara ve kontrol merkezlerine göre dağılımı nasıl olmuştur?
 2. Anılan dönemde gerçekleştirilen gemi kontrolleri nedeniyle elde edilen toplam gelirlerin ve bu amaçla yapılan harcamaların yıllara göre dağılımı nasıl olmuştur?
 3. Anılan dönemde gemi başına düşen ortalama gider ve gelir değerleri nasıl gerçekleşmiştir? Bu değerler diğer benzer ülkelerle veya uluslararası verilerle kıyaslandığında ülkemiz açısından nasıl bir sonuç elde edilmektedir?
 4. Anılan kuruluş tarafından sağlık kontrolü yapılan transit geçişli ya da Türk limanlarına giden gemiler için uygulanan kontroller arasında bir farklılık var mıdır? Gemi gruplarına göre kontrollerde uygulanan esaslar nasıldır?
 5. Anılan kuruluş tarafından yapılan gemi kontrollerine ait kontrol komuta merkezi verileriyle kuruluşa ait yıllık faaliyet raporlarında veya bilgisayar kayıtlarında yer alan veriler arasında farklılıklar bulunduğu iddiası doğru mudur? Doğru ise bu farklılıkların sebepleri nedir?
 6. Türk boğazları geçiş sayılarına ilişkin Bakanlığınız verileriyle Kıyı Emniyet Genel Müdürlüğü verileri arasında farklılık var mıdır? Varsa bu farklılığın sebepleri nelerdir?
 7. Anılan konuda Deniz Kuvvetleri Komutanlığının da çalışmaları varsa anılan kurum veya kuruluşlar arasında işbirliği yapılarak daha güvenilir verilerin elde edilmesi sağlanabilir mi?
 8. Bakanlığınızın anılan konulara ilişkin görüşü ve 2014 yılı programı nasıldır? "

CEVAPLAR :

Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığına bağlı özel bütçeli bir kamu kurumudur. Ülkemiz ve Dünya sağlığının korunmasına katkıda bulunmak amacıyla, Montreux Boğazlar Sözleşmesi ve 2548 sayılı Gemi Sağlık Resmi Kanunu çerçevesinde uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan yetki ve gelirleri kullanarak, Devlet Hazinesinden herhangi bir katkı almadan, Türk Boğazları ile hudutlarda ve sahillerde sağlık denetimleri yapmakta, uluslararası geçerliliği olan sertifikaları düzenlemekte ve uluslararası yayılım gösteren bulaşıcı ve salgın hastalıkların ülkemize girmesini önlemek için hizmet vermektedir.

Türk Boğazlarından gemilerin transit geçişi, 1936 yılından beri Montrö Anlaşmasının ön gördüğü şartlar çerçevesinde düzenlenmiştir. Türk Boğazları hukuk açısından başka boğazlara benzemeyen bir geçiş düzenine sahiptir. Montreux Sözleşmesine göre "Barış zamanında, ticaret gemileri; sancakları ve yükleri ne olursa olsun, gündüz ve gece, sağlık kontrolü dışında hiçbir engellemeye karşılaşmaksızın Boğazlardan geçebilecektir." Bu gemiler, anlaşmada belirtilen geçiş ücretinin tahsili amacıyla, isimlerini, uyruklarını, geldikleri ve gidecekleri limanları, tonajlarını bildirmekle yükümlüdür. Türk Boğazlarından bir limanına uğramaksızın geçecek gemiler, transit sağlık pratikasını yaptırmak ve Montreux Boğazlar Sözleşmesinin 2 nci maddesine göre sözleşmenin I sayılı Ek' inde öngörülen vergi ve harçlarını ödemekle yükümlüdürler. Dünyada Türk Boğazları dışındaki hiçbir uluslararası ulaşımaya açık suyolunda benzer bir uygulama bulunmamaktadır. Bu egemenlik hakkı Montreux Sözleşmesinin getirdiği uluslararası önem taşıyan bir haktır.

Türk limanları arasında seyreden, yabancı ülke limanlarından Türk limanlarına gelen, gemilerden tahsil edilecek olan gemi sağlık resmi ise 2548 sayılı Gemi Sağlık Resmi Kanuna göre belirlenmektedir. Türk Boğazlarından transit geçen gemilerden, Montreux Boğazlar Sözleşmesinin 2 nci maddesi göre alınan transit gemi sağlık resminin tahsil usulü, takibatı ve idari yaptırımlar da yine 2548 sayılı Kanuna göre yapılmaktadır.

Bu açıklamalarımız doğrultusunda;

1- Türk Boğazlarından transit geçen gemilere ilişkin 2011-2014 yılları istatistikleri aşağıda belirtilmiştir.

2011-2014 YILLARI TÜRK BOĞAZLARI GEÇİŞ İSTATİSTİKLERİ			
YILI	İLGİLİ SSDM	TRANSİT GEÇİŞ	YILLIK GEÇİŞ TOPLAMI
2011	İSTANBUL BOĞAZI	11.720	21.363
	ÇANAKKALE BOĞAZI	9.643	
2012	İSTANBUL BOĞAZI	11.056	19.965
	ÇANAKKALE BOĞAZI	8.909	
2013	İSTANBUL BOĞAZI	10.920	19.668
	ÇANAKKALE BOĞAZI	8.748	
2014(Ağustos Sonu)	İSTANBUL BOĞAZI	7.156	13.103
	ÇANAKKALE BOĞAZI	5.947	

2- Türk Boğazlarında 2011-2014 yılları arasında uygulanan transit pratika işlemlerinden elde edilen gelirler ve işlemler için yapılan yaklaşık harcamaların (personel giderleri, motorbot bakım onarım giderleri ve bu araçlarda kullanılan yakıt giderleri) yıllara göre dağılımı aşağıda belirtilmiştir.

TÜRK BOĞAZLARININ 2011-2014 YILLARI ARASINDA TRANSİT PRATİKA GELİRLERİ VE GİDERLERİ(TL)		
YILLAR	GELİR	GİDER
2011	10.727.000	5.000.000
2012	12.018.100	5.650.000
2013	12.863.200	5.900.000
2014(Ağustos Sonu)	10.058.500	4.100.000

3- Türk Boğazlarından 2011-2014 yılları arasında yapılan transit pratika başına düşen ortalama gelirler ve yaklaşık giderler aşağıda belirtilmiştir.

TÜRK BOĞAZLARININ 2011-2014 YILLARI ARASINDA TRANSİT PRATİKAYA GÖRE ORTALAMA GELİR VE GİDERLER(TL)		
YILLAR	ORTALAMA GELİR	ORTALAMA GİDER
2011	502	234
2012	602	283
2013	654	300
2014(Ağustos Sonu)	768	313

Montreux Sözleşmesi hükümlerine göre Türk Boğazlarından bir limanına uğramaksızın transit geçecek gemiler sağlık pratikası yaptırmak ve belirlenen sağlık resmini de ödemekle yükümlüdür. Dünya da Türk Boğazları dışındaki hiçbir uluslararası ulaşım açık su yolunda benzer bir uygulama bulunmadığından karşılaştırma imkanı bulunmamaktadır.

4- Türk Boğazlarından transit geçecek gemiler, Montreux Boğazlar Sözleşmesi gereğince yapılan sağlık denetimi kapsamında transit pratika işlemine tabidir. Türk Boğazlarındaki gemi trafiğinin yoğun olarak artmasından dolayı Genel Müdürlüğümüz sağlık ekibince gemilerin hareket halinde iken denetlenmeleri sağlanmaktadır. Bu denetimde gemilerin uluslararası kurallar gereğince olması gereken sertifikaları incelenerek sağlık sorgusu yapılmaktadır. Yurt dışından limanlarımıza gelen gemilere ise denetim daha farklı yapılmaktadır. Yurt dışından limanımıza yanaşmak isteyen her gemi öncelikle limanla temas için deniz sağlık bildirimini göndererek izin istemekte ve Genel Müdürlüğümüz sahil sağlık denetleme merkezlerince Dünya Sağlık Örgütü verileri çerçevesinde yapılan risk değerlendirmesi sonucuna göre uygun görülürse limana yanaşma izni (serbest pratika) verilmektedir. Gemi limana yanaştıktan sonra gemi sağlık denetmenlerince gemiye çıkılarak geminin sağlık kurallarına uygunluk yönünden denetimi yapılarak değerlendirilmeye alınmaktadır.

5- Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü uygulamasında Türk Boğazlarından transit geçen gemilerin kaydı Çanakkale ve İstanbul Boğazında konuşlanmış merkezler tarafından takip edilerek Genel Müdürlüğün bilgi sistemine kaydedilmektedir. İdari faaliyet raporlarında yer alan bilgilerde bu veriler ışığında oluşmaktadır. Bilgiler idari faaliyet raporlarına girdikten sonra, çok istisnai de olsa geminin sefer hareketlerindeki durumsal değişiklikler nedeniyle verilerde değişiklikler olabilmektedir. Gemi Türk Boğazlarından transit geçeceğini beyan etmesine rağmen sefer değişikliği alarak her hangi bir Türk Limanına yanaşacağını beyan ederse serbest gemi statüsüne girmektedir. Bazı durumda ise serbest geçiş beyan eden gemi transit geçiş kapsamına girebilmektedir. Bu uyumsuzluk merkezlerimizce yapılması gereken düzeltmenin idari faaliyet raporlarının hazırlanmasından sonra yapılmasından kaynaklanmakta olup bu tür tarz düzeltme kayıtları yılda 1veya 2 gemiyi geçmemektedir.

6- Ulaştırma Bakanlığı Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü Türk Boğazlarından geçen tüm gemilerin trafiğini planlamakta ve tüm gemilerin kaydını tutmaktadır. Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü ise Montreux Boğazlar Sözleşmesi gereğince yapılacak sağlık denetimi çerçevesinde sınırlı görev yaptığından kendi görev alanı ile ilgili verilerin kaydının güvenilirliğini sağlamaktadır.

7- Türk Boğazlarından yapılan tüm geçişler “Türk Boğazları Deniz Trafik Düzeni Tüzüğü” çerçevesinde Ulaştırma Bakanlığı Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü bünyesindeki Gemi Trafik Ve Kılavuzluk Hizmetleri Daire Başkanlığınca programlanmaktadır. Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü Türk Boğazlarındaki Genel Müdürlüğümüzün görevleriyle ilgili yönlendirme ve süzmeyi de yapmaktadır. Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü geçiş programı merkezlerimiz tarafından her gün 24 saat takip edilmektedir. Genel Müdürlüğümüz kayıtları, Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü Türk Boğazları trafik geçiş kayıtlarıyla karşılaştırılarak günlük kontroller yapılmaktadır. Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü verileri oldukça güvenilir veriler olup bilgi paylaşımı ve diğer konularda Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü ile uyum içinde görev yapılmaktadır.

8- Bakanlığımız bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da Türk Boğazlarında görev yapan paydaş kurumlarla işbirliği içerisinde, ulusal ve uluslararası hukuktan kaynaklanan yetkilerini kullanarak Türk Boğazlarından geçişte yapılmakta olan sağlık denetimlerini etkin bir şekilde yapmaya devam edecektir.

Göstermiş olduğunuz ilgiye teşekkür ederim.